

Ο ΠΟΥ προσπαθεί να διαλευκάνει την προέλευση του COVID-19: μια έρευνα με πολλές προκλήσεις

Σε πρόσφατη δημοσίευση στο περιοδικό nature ανακοινώνεται η διερεύνηση από τον ΠΟΥ της πιθανής προέλευσης του COVID-19. Η βιβλιογραφία ανασκοπείται από τους Καθηγητές του ΕΚΠΑ **Δημήτριο Παρασκευή** (Αναπληρωτής Καθηγητής Επιδημιολογίας & Προληπτικής Ιατρικής, ΕΚΠΑ,) και **Θάνο Δημόπουλο** (Καθηγητής Θεραπευτικής και Πρύτανης ΕΚΠΑ).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ανακοίνωσε το πλάνο για τη διερεύνηση της προέλευσης της πανδημίας COVID-19. Η μελέτη θα ξεκινήσει στη Γουχάν - την πόλη όπου εντοπίστηκε για πρώτη φορά ο νέος κορωνοϊός - και στη συνέχεια επεκτάθηκε στην Κίνα και στην υπόλοιπη υφήλιο. Η διερεύνηση της πορείας της διασποράς του ιού είναι σημαντική για την πρόληψη τυχόν μελλοντικών μεταδόσεων από ζώα, αλλά οι επιστήμονες θεωρούν ότι ο ΠΟΥ έχει εξαιρετικά δύσκολο έργο.

Οι περισσότεροι επιστήμονες θεωρούν ότι ο ιός προήλθε από νυχτερίδες, αλλά ο ακριβής τρόπος με τον οποίο μεταπήδησε στους ανθρώπους είναι άγνωστος. Άλλοι κορωνοϊοί έχουν μεταδοθεί στον άνθρωπο μέσω ενδιάμεσου ξενιστή. Για παράδειγμα, ο ιός SARS-CoV-1 που προκάλεσε την επιδημία το 2002–04 προήλθε πιθανότατα από ρακούν ή μοσχογαλή.

«Η εύρεση ενός ζώου με λοίμωξη SARS-CoV-2 είναι σαν να ψάχνουμε ψύλλους στα άχυρα. Μπορεί να μην βρεθεί ποτέ μια νυχτερίδα ή άλλο ζώο με τον ιό», δηλώνει η Angela Rasmussen, ιολόγος στο Columbia University της Νέας Υόρκης.

Η διερεύνηση της προέλευσης του ιού μπορεί να διαρκέσει χρόνια, και μπορεί να μην οδηγήσει πουθενά, ενώ θα πρέπει να λάβει υπόψη και τις διακρατικές σχέσεις μεταξύ της Κίνας και των ΗΠΑ. Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ αποκαλεί τον ιό ως «τον ιό από την Κίνα, ενώ η Κινεζική κυβέρνηση προσπαθεί να αποδείξει ότι δεν είναι ιός της Κίνας», λέει η Λίνφα Γουάνγκ, ιολόγος της Ιατρικής Σχολής του Duke – National University of Singapore της Σιγκαπούρης. Το παιχνίδι πολιτικής ευθύνης ανέφερε ότι οι κρίσιμες λεπτομέρειες σχετικά με την έρευνα που διεξάγεται στην Κίνα δεν έχουν δημοσιοποιηθεί, λέει ο Wang, ο οποίος ήταν μέρος της αποστολής του ΠΟΥ που διερεύνησε την προέλευση του SARS στην Κίνα το 2003.

Η έρευνα ξεκινάει στη Γουχάν

Μια διεθνής ομάδα επιδημιολόγων, ιολόγων και ερευνητών με εμπειρία στη δημόσια υγεία, την κτηνιατρική και την υγιεινή των τροφίμων θα ηγηθεί της έρευνας του ΠΟΥ για το COVID-19.

Η αρχική έρευνα θα διεξαχθεί πιθανόν από ερευνητές που βρίσκονται ήδη στην Κίνα, και οι υπόλοιποι ερευνητές θα μεταβούν στη Κίνα αφού εξετάσουν πρώτα τα αρχικά αποτελέσματα.

Στη Γουχάν, οι ερευνητές θα διερευνήσουν προσεκτικά την αγορά νωπού κρέατος στη Huanan, που είχαν επισκεφτεί πολλοί από τα πρώτα περιστατικά COVID-19. Ο ακριβής ρόλος της συγκεκριμένης αγοράς στην εξάπλωση του ιού παραμένει άγνωστος. Οι πρώτες έρευνες έλαβαν δείγμα κατεψυγμένων ζώων που είχαν σφαγιασθεί στην αγορά, αλλά δεν βρέθηκαν ενδείξεις για SARS-CoV-2. Παρόλο αυτά, σε δείγματα από λύματα, ανιχνεύθηκε ιός. «Οι προκαταρκτικές μελέτες δεν απέφεραν αποτελέσματα που θα μπορούσαν να περιορίσουν το πεδίο της έρευνας», αναφέρει η έκθεση.

Η αποστολή του ΠΟΥ θα ερευνήσει τα άγρια και τα ζώα σε εκτροφές που πωλούνται στην αγορά, όπως αλεπούδες, ρακούν και ελάφια. Θα ερευνήσουν επίσης και άλλες αγορές στη Γουχάν, και θα εντοπίσουν την προέλευση των ζώων που διέρχονται από την Κίνα. Οι ερευνητές θα δώσουν προτεραιότητα σε ζώα που μπορεί να μολυνθούν με τον ιό, όπως οι γάτες και τα μινκ.

Η ομάδα θα εξετάσει επίσης και τα αρχεία νοσοκομείων της Γουχάν, για να διερευνήσει αν ο ιός είχε εξαπλωθεί νωρίτερα από τον Δεκέμβριο του 2019. Οι ερευνητές θα πάρουν συνέντευξη από τους πρώτους ανθρώπους που διαγνώστηκαν με COVID-19, για να εντοπίσουν που εκτέθηκαν και θα εξετάσουν δείγματα για παρουσία αντισωμάτων που συλλέχθηκαν από επαγγελματίες υγείας, τεχνικούς εργαστηρίων και αγρότες εβδομάδες και μήνες πριν από τον Δεκέμβριο του 2019.

Μακροπρόθεσμα σχέδια

Η αρχική έρευνα στη Γουχάν θα παρέχει στοιχεία για μακροπρόθεσμες μελέτες αναφορικά με την προέλευση της πανδημίας, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν και εκτός της Κίνας. «Η τοποθεσία που εντοπίζεται η πανδημία για πρώτη φορά δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα από πού ξεκίνησε», αναφέρει η έκθεση του ΠΟΥ

Αρκετοί ειδικοί θεωρούν ότι ο άμεση πηγή του SARS-CoV-2 είναι πιθανότερο να αφορά νυχτερίδες εκτός της Κίνας, λέει ο Wang. Θεωρεί ότι η ομάδα του ΠΟΥ πρέπει να ερευνήσει νυχτερίδες και άλλα άγρια ζώα σε ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ασία για αντισώματα έναντι του SARS-CoV-2.

Η έρευνα θα πρέπει επίσης να δώσει προτεραιότητα σε θηλαστικά που εκτρέφονται για τη γούνα τους, όπως ρακούν και μοσχογαλή, τα οποία είχαν σημαντικό ρόλο στην επιδημία του SARS το 2002. «Αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι δεν γίνεται αναφορά σε αυτά τα ζώα στην έκθεση και δεν έχουμε πληροφορίες από την Κίνα σχετικά με το αν αυτά τα ζώα έχουν ελεγχθεί», αναφέρει ο Martin Beer, ιολόγος στο Federal Research Institute for Animal Health του Riems της Γερμανίας

Ένας εκπρόσωπος του ΠΟΥ αναφέρει ότι η αποστολή θα καθοδηγείται από την επιστήμη, και θα διερευνήσει οποιαδήποτε πιθανή υπόθεση που θα μπορούσε να δώσει απαντήσεις ή που θα μπορούσε να περιορίσει τις πιθανότητες αναφορικά με την προέλευση του ιού.